

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Dreptate ungurească.

La noi în Ungaria, în »fericita« Ungarie dreptatea se face așa, ca ea să fie întotdeauna pe partea celor ce au puterea în mână, adică pe partea Maghiarilor. Sînt legi scrise și întărite, în cari ici-colea se dă câte-o fărîmătură de drept și cetățenilor, cari nu au fericirea a vorbi în limba lui Árpád, dar' ce gîndiți, că se țin aceste legi? Doamne ferește! Îndată-ce e vorba de interesele Maghiarilor și de limba maghiară, ele sînt nesocotite, lovindu-se în față dispozițiile lor priincioase naționalităților.

Așa e dreptatea ungurească! O știm noi demult această, dar' acum se dovedește de nou prin o întîmplare petrecută la *Brasov*.

Dar' ca »dreptatea« ce ni-se dă nouă și ținerea legilor să ese mai bine la iveală, trebuie să luăm amînte următoarele lucruri:

Legea despre *deopotriva îndreptățire a naționalităților* în paragraful 20 zice, că *adunările comunale își aleg ele limba*, în care se se ice potocolul de desbateri și hotărîri. Aceasta e de obicei limba majorității. Protocolul însă trebuie să se scrie și în altă limbă, dacă o cer a cincia parte a membrilor cu drept de vot.

Așa sună legea, dar' ea nu se ține. De aceea vedem, că, durere, că în foarte multe comune, chiar curat românești, limba protocolară e ungurească, introdusă de către notari împotriva dispozițiilor legii.

Și eată ce s'a întîmplat înainte cu vre-o doi sau trei ani. În o comună

românească din *Bănat* preotul, spriginit de toți membrii reprezentanței a cerut ca protocolul să se scrie în limba română, în loc de cea maghiară, pe care o introdusese notarul ungar.

Cererea preotului și a reprezentanței era dreaptă și întemeiată în lege, dar' notarul nu a admis-o, zicînd, că în țeara ungurească *trebile administrației trebuie purtate numai ungurește*.

Adecă notarul a făcut o vedită încălcare de lege. Foile maghiare însă, în loc să desaproabe purtarea notarului, ca împotrivoare legii, *'l-au lăudat* pentru zelul seu patriotic. Va să zică foile maghiare s'au pus pe partea aceluia, care a călcat legea, numai fiindcă purtarea lui era spre folosul limbei ungurești.

Eată simțul de dreptate și de respectare a legilor.

Dar' să venim acum la întîmplarea din *Brasov*, din pricina căreia s'a făcut mare svon în toate foile ungurești.

Cățiva Maghiari, membri ai reprezentanței orașului *Brasov*, au cerut ca să fie luată și limba maghiară de limbă protocolară, pe lângă cea nemțească. Reprezentanța, alcătuită în mare majoritate de Sași și Români, a respins cererea, de oare-ce Maghiarii *nu formează a cincia parte* a membrilor din reprezentanță. Va să zică Români și Sașii s'au pus pe temeiul legii și așa n'au putut împlini cererea. Dar' ce să vezi! Foile maghiare s'au făcut foc pentru această hotărîre și au grămădit la injurături la adresa Sașilor și Românilor din *Brasov*. Și pentru-ce? Pentru-că Români și Sașii *s'au ținut de lege*, ear' Ungurii din *Brasov*, deși nu

au drept legal, au recurat hotărîrea, cerînd dela ministru să o nimicească.

De aci se vede, cum se respectă la noi legile. Purcederea notarului a fost bună și lăudată, deși o împotriva legii, fiindcă era în favorul limbei maghiare, ear' hotărîrea reprezentanței din *Brasov*, o osândită de foile maghiare, cu toatecă- ea e strîns legală.

Așa judecă lucrurile foile ocărmitoilor nostri. Dar' de ce încredere mai sînt vrednici aceia, cari astfel pricep dreptatea și în chipul acesta îndeamnă pe cetățeni a țină legile întărite?

LEGEA despre maghiarisarea numirilor de localități va fi dusă în deplinire. Comisiunea însărcinată cu compunerea unui album despre toate comunele din țeară, a adresat circulară tuturor primarilor, convocându-i să dea răspuns pînă la finea lunii acestela la toate întrebările ce li-se pun cu privire la numirile de pînă acum a localităților. Totodată pot să și exprime dorința, că pentru localitatea lor, care nume să rămână cel oficial?

„Maghiari asupra!“ Așa numește presa maghiară pe păpușarii de viță arpadiană din *Brasov*, din pricină, că rugarea lor de a se decreta limba maghiară de a treia limbă oficială la magistratul din *Brasov*, a fost respinsă de către majoritatea zdrobitoare a consiliului comunal de acolo, în ultima ședință ținută zilele trecute. Natural, că zările maghiare nu fac vorbă despre motivul respingerii, care e basat pe lege, și e acela: că Maghiarii nu formează a cincia parte din reprezentanța orașenească și astfel nu au dreptul să ceară, ca limba lor să fie decretată de limbă protocolară. Și o știu foarte bine *Schreib-Moriții* maghiari, că respingerea e legală, ceea-ce se vede din faptul, că „*Budapesti Hirlap*“ le dă păpușarilor maghiari din *Brasov* statul, nu cumva să apeleze hotărîrea consiliului comunal din *Brasov*, pentru-că s'ar blama. Ei, dar' gâlăgie trebuie să se facă, pentru-că așa cere ideea statului național maghiar.

FOITA.

POCĂIT.

Din cartea de romane: *Tainele vieții* de *Margareta Moldovan*.

(Urmare și fine).

Era în postul Paștilor.

Firuța — fetița Firei — zăcea galbină și istovită în leagăn. De două zile nu a mai luat sînul mamei în gură, mînuțele îi erau reci și nu mai mișcau sprinten ca pînă acum, le ținea ca înlemnite pe lângă corp. Ochii verzi erau cuprinși de o ceață sură și abia își mai ridica genele să se uite la mamă-sa care veghia lângă ea cu inima strînsă de durere și cu ochii umflați de plîns.

Niță se juca vesel la vatră cu nuieluțe și petricole. El nu înțelegea durerea mamei. Cerea câte-odată pîne, atunci vedea fața supărată a ei și o în-

treba: eară te-a ocărît tata? — Asta era tot ce auziai dela el și cuvintele acestea îi făceau Firei și mai mare durere. Își îmbrățișa copilul și plîngea la sînul lui cu toată amărăciunea inimii.

Niță se 'ntorcea earăși la jucării și nu trecea mult și durerea mamei era eșită din mintea lui fragedă.

— Tomo, — zise într-o dimineață Fira, — să stai acasă cu copiii pînă merg la biserică. Astăzi e Vineri și aș duce o prescură și paus, să facă părintele slujbă pentru Firuța, că-i bolnavă rău, doar' va mai ușura-o Dumnezeu.

— Ce?... Prescură și paus să duci? Da eu nu vreau să bea vinul, să-l bea popa? Adă încoace pausul ăla!

— Acum vreau să-l cumpăr, mergînd.

— Las' că-l beau eu acolo!

— Tomo, pentru Dumnezeu, doar' nu faci una ca asta, să nu mă lași să

fac o slujbă la sfînta biserică pentru copilul nostru.

— Ce? Da tu să-mi poruncești în casa mea!?

Zicînd aceste se repezește cătră ea, atunci Niță se pune între ei și o cuprinde pe mamă-sa peste genunchi.

— Ai noroc azi, șerpoaică! — Cu aceste a eșit din casă și s'a dus drept la cărcimă.

Firuței îi era tot mai rău, se lupta cu moartea.

La ameazi Toma vine earăși amețit, răstoarnă mîncarea și lărmuește din greu. Fira nu aude, nu vede nimic, în inima ei durerea era așa de mare, încât cele-ce se petreceau în jurul ei nu o mai mișcau. Ședea lângă leagăn cu colțul năframei la gură și cu ochii țințiți spre Firuța.

— Tomo, — zise Fira, după-ce a mai trecut furtuna, — du-te la părintele și spune-i să vie să-mi cetească Firuței, Doamne greu să chinie sāraca și s'ar mai ușura.

Vorbe înțelepte. S'a găsit o scrisoare nepublicată, scrisă la 1858 de contele Szécsenyi István, în care acesta zice așa: »Siluita amestecare și germanizare a popoarelor din împărăția noastră nu e alta decât planul creșterii aprinși ai bărbaților de stat de acum«.

Atunci ministrii nemți din Viena voiau să facă din toate popoarele Nemți. Azi cărmuitorii noștri vreau să facă din noi toți Maghiari, adică același plan greșit și aducător de rele.

Maghiarii ar trebui să înlocuiască cuvântul »germanizare« cu »maghiarizare« și să repeteze cât de des cuvintele aceste ale marelui lor bărbat

Listele de alegere pentru alegătorii de deputați dietali se vor compune nu preste mult prin comune. Atragem deci luarea aminte a fruntașilor noștri dela țeară, a preoților și învățătorilor asupra acestui lucru și le facem de datorie să grijească, ca în ele să fie trecuți toți Români cu drept de alegere.

Neplătirea dărei la timp nu mai este cauză, ca cineva să fie șters din liste.

Earăși Sohodolul.

— Două scrisori. —

Privitor la stările bolnăvicioase din Sohodol (Munții-Apuseni), primim earăși două întimpinări, una scrisă de autorul scrisoarei din nrul 12 al foii noastre, alta de notarul de acolo, dl Ioan Vlas.

I.

Autorul corespondenței din nr. 12 scrie următoarele:

Față de o corespondență mai lungă despre stările bolnăvicioase dela noi, ce o scrisesem în nr. 12 din a. c. al »Foi Poporului«, șese oi rătăcite, în nr. 15 al acelei prețuite foi, printr'un răspuns plin de nesocotință cearcă să dovedească spusele mele de »neadevruri scornite din răutate«.

Ca o desmintire la acel răspuns și ca să se vadă unde se ascunde răutatea, servească următorul fapt:

— Îți trebuie acum rugăciuni și ceteri, ai vrea să moară... șerpoaică... să piei dinaintea mea!

— Tomo!...

— Nici una, că te sting din lume... eși afară! Cu aceste o aruncă afară și trânteste ușa în urma ei.

Niță începe a striga și a plânge, Toma îl privește încrunțat și bietul copil suspinând înecat, se trage în colțul vetrei.

Acum începe Toma în dragă voce a sparge tot ce află în casă. În mânia lui nebună a uitat de Fira, nu-i auzia horcăitura ce-i eșia din piept.

Când a intrat Fira în casă, a intrat cu preotul. Toma ședea cu capul culcat pe masă, Niță plângea în colț, ear' horcăiturile fetei erau tot mai grele și tot mai rari.

Preotul își pune patrafirul și începe a ceti, atunci Toma își ridică capul, cu ochi roșii și încrunțați privește la el, începe a borborosi, dă cu pumnul în

În 10 l. c. la casa comunală s'a ținut pertractare în afacerea necorectităților comise în administrarea averii comunale de judele Ioan Goia.

E de față un comisar dela direcția financiară, protopretorul, întreagă reprezentanța comunală și un număr foarte însemnat de săteni. Fiiul judeului, preotul Demetriu Goia, »adevăratul părinte« care »a contribuit mult la luminarea poporului«, în mână cu un număr din »Foaia Poporului«, fără leac de rușine de ochii celor pe cari crede că 'i-a luminat, se plânge protopretorului și denunță pe cutare și cutare că cetește poporului »Foaia« și-l ațită și agită. Se înțelege, că protopretorul plin de bucurie pentru o faptă în ochii lui atât de laudabilă, ear' în ochii noștri atât de păcătoasă și rușinoasă, dă aspră poruncă, că cel-ce va mai ceti astfel de foaie ce ațită poporul, va fi aspru pedepsit (!!!).

Chiar aceasta e destulă dovadă, că »toate cele scrise despre preot și primar« nu sânt »neadevruri scornite din răutate«. E caracteristic și modul cum »adevăratul părinte« voește să lumineze poporul.

Cercând după motivele, ce 'l-au îndemnat pe preotul Goia să denunțe »Foaia Poporului«, le-am și aflat în următoarele:

tată-seu, fiind primar, nu va fi voit să vneze pentru el bunăvoință și ușurare?!

având în vedere întregirea venitelor preoțești prin stat, nu va fi voit să se recomande protopretorului ca un »preot patriotic«, vrednic de osul de ros?!

va fi observat poate, că luminându-se și deșteptându-se poporul nu-'și mai pot — cu tatăl seu — exercia merseria în tihnă!? **Sohodoleanul.**

II.

Dl notar Ioan Vlas acusat fiind în corespondențele publicate în nr. 12 și 15 ai Foii Poporului, că în cearta păcătoasă ce s'a iscat între fruntașii din Sohodol »trage și școala arătându-o organelor de stat ca necorrespunzătoare« și cerând școală de stat sau comunală — răspunde voind a se desvinovăți. Eată

masă și ocărind ese, trântind toate ușile după sine.

Preotul cetia liniștit mai departe. Fira îngenuchiă la căpătâiul leagănelui, și se ruga și ea lui Dumnezeu.

Horcăitul Firașei dela o vreme 'i-se oprî de tot, și încet și liniștit își dădu sufletul în mâinile Domnului.

— Dumnezeu s'o ierte, — zice preotul făcându-și cruce.

Peste o jumătate de an Fira cu Niță ședea într'un bordeiu slab.

Jidanul Ițig a dat-o afară chiar și din casă. Lighioana spurcată nu a avut milă de rugămintele Firei și de lacrimile ei și a copilului. Ca un diavol s'a pus pe rămășița averii lor, le-a scos-o din mâni, lăsându-i pe uliți.

Aici în bordeiu trăia acum Fira de vre-o două luni. Torcea și cosea la femeile din sat, cari mai aveau milă de ea și îi dădeau mijloc de hrană ei și copilului.

din lungul seu răspuns partea, care privește acusa:

»Eu ca învățător calificat vzeând, că preotul D. Goia, ca director școlar, după mai multe rugări nu se interesează de școală și nu îndreptează purtarea învățătorului, în 4 Noemvrie 1898 am scris dlui inspector de școale din Aiud, că Sohodolenii, respective preotul D. Goia în frumoasa lor școală, ridicată de repositatul preot vrednic Teodor Narița și renovată spre a correspunde legilor de vrednicul preot N. Motora, în care frecventează în toată ziua regulat câte 80 școlari, a aplicat de învățător pe Nicolau Furdui, un om fără pedagogie și necualificat, etc.

»Mai departe e drept că am recomandat inspectorului să facă în Sohodol școală comunală, căci am cugetat că preotul D. Goia s'a trezi la amenințarea organelor de stat și se va interesa de școală și așa Sohodolul va scăpa de întunerecul, în care-l țin fruntașii de mai mulți ani.

»Dară cu părere de rău trebuie să zic și acum, că preotul D. Goia în loc de a se trezi la amenințarea inspectorului și de a se îngrijî să căpătăm un om vrednic de învățător, dînsul se trudește să spele petele învățătorului Nicolau Furdui cu aceea, că e destul de calificat pentru a pute fi învățător în Sohodol?! etc. (vezi dicisiunea adusă în ședința comunală, din 27 Ianuarie 1899, sub nrul 1)«.

În continuarea scrisoarei dl Vlas arată purtările nepotrivite ale învățătorului etc.

Ori-cum să fie însă, noi, și credem că ori-ce Român bun, va desaproba hotărît pasul dlui Vlas față de școală, căci e greșită și păcătoasă calea ce 'și-a ales-o pentru a îndrepta răul, și această cale nici un Român să n'o apuce.

Din acest prilej de nou atragem luarea aminte a deregătorilor noastre bisericesti și școlare mai înalte, să cerceteze în cercul lor de lucrare cauzele relelor ce bântuie în Sohodol, și dacă le află, să le stîrpească din rădăcină.

Toma, după-ce 'și-a prăpădit tot ce-a avut, după-ce aproape o săptămână în vremea din urmă a potopirei, nu a mai eșit din cărcimă, cu puțineii bani ce s'a îndurat Ițig să-i mai dea în mână, s'a dus. Unde, nimeni nu știa în sat.

A trecut o altă jumătate de an. Era primăvară. Soarele era călduț între ameazi și Fira cu fața bujedă și galbină ședea pe pomnolul bordeiului și torcea.

Niță se juca în jurul ei, mai aduna găteje de făcut foc, aducea apă dela isvor și așa treceau zilele, dar' Niță se făcea tot mai galbin, ochii 'i-se umflau și zi de zi copilul își perdea puterea.

Iarna a fost aspră, bordeiul slab și rece, de rîndul focului puțin și hrană afară de mămăligă și câte-odată fasole, rar le da mâna să aibă ceva mai cum se cade, așa, că pe când soarele își întindea primele sale raze mai calde de primăvară, Fira, dar' mai ales Niță era amărit și slab.

Causele sărăciei.

Astăzi mulți dintre cei-ce se plâng mai tare de vremi grele, au moștenit mari averi și au fost odată oameni cu stare, dar' nu au știut să păstreze. Ei poate 'și-au zis: o cheltuială mică din o avere mare nu se cunoaște. Dar' ei 'și-au fost uitat de adevărul că: dacă tot iai din sac și de pus nu mai pui nimic, acuși ajungi la fund.

Acuma a venit rîndul să critice la vremuri că sînt rele, adecă că sînt rîi anii, nu mai produc ca mai nainte — e drept că e așa pentru unii ca aceia care 'și-au vîndut averea moștenită dela părinții lor. Apoi mai zic și aceea, că sînt dări multe și mari; dările, ce e drept sînt multe și mari în timpul nostru, dar' de am fi însărcinați numai cu dările publice, ușor ne-am plăti de ele. Noi însă mai avem și alte multe, cari apasă pe unii mult mai greu, decât dările publice. Lenea d. e. costă pe unii din oameni de două-ori mai mult ca dările publice; fala îi costă pe alții de trei-ori mai mult. De dările acestea nime nu ne poate scăpa, dacă nu ne vom scăpa noi înșine. Aci se adeverește zicala: »ajută-ți și îți va ajuta și D-zeu.

Cum ar striga oamenii, dacă cineva 'i-ar sili să lucre numai a zecea parte din an, — ca odinioară iobagii — pentru alții; și în contra lenei nime nu se află să strige, măcar că ea răpește oamenii cu mult mai mult.

Cugetați numai cât perd aceia, cari pradă timpul șezînd în cărcimă (birt) în ziua cea frumoasă de lucru, apoi se duc acasă amețiți de rachiul cel scump și puturos unde unii se mai apucă la, ceartă cu muierile și în urmă se dau somnului fiind obosiți. Acestea aduc pe lângă sărăcie boală și scurtă viața omului. Că ce este rugina pentru fer, aceea e lenea și beutura peste măsură pentru corpul omului.

De când dintre muierile noastre, unele se ocupă mai mult de petreceri și povești netrebnice, decât de fus, răboiu și ac — și de când de altă parte unii din bărbați mai mult se joacă în

cărți și beau prin cărcime decât lucră, de atunci multe averi s'au mistuit, perzîndu-se cu mult mai iute de cum s'au câștigat.

Mulți dintre oameni cred, că câte un păhar două de beutură, câte o bucatură mai bună, și apoi și câte o haină mai frumoasă, mai scumpă — nu face așa mult. Ei uită că puținul repetit de multe-ori face mult. Sînt mulți cari sînt în lipsuri și trag pâinea dela gura copilului, pentru-ca să-și poată face sau cumpăra haine, să se fălească în Dumineci și sîrbători prin cărcime la jocuri.

Eată adevăratele cause ale sărăciei, de cari însă cine vrea se poate scăpa, căci nici lenea, nici fala și luxul în haine nu e născut deodată cu noi.

Fillimon Cosma.
învățător.

DIN LUME.

Conferența de pace.

În lumea mare întîmplarea cea mai însemnată este întrunirea conferenței sau adunării de pace, la *Haaga*, în Olanda. Ea a fost pusă la cale de către Țarul Rusiei și are de scop, precum am spus și de alte-ori, a pune stavilă înarmărilor țărilor, — cari înarmări ruinează popoarele, — și a lăși ideea păcii. Nu se știe întru-cât conferența își va ajunge scopul. Ea însă s'a întrunit, avînd 26 de țeri trimișii lor. Despre lucrările ei până acum se știe următoarele:

Conferența de desarmare și pace s'a deschis Joi, în 18 l. c., la orele 2 din zi, fiind de față toți delegații și pe galerie câțiva raportori de ziare.

Ședința primă a fost numai formală și a ținut 23 de minute. A deschis-o ministrul de externe al Olandei, *Beaufort*, exprimînd mulțumită Țarului pentru cinstea ce a făcut Olandei, alegînd de loc pentru conferență orașul *Haaga*. Zice apoi, că problema conferenței este, a afla mijloacele, prin cari să se *stavilească înarmarea neîntre-ruptă și astfel să se pună capăt marelui*

pericol, ce amenință întreagă omenimea.

La sfîrșitul vorbirei recomandă conferenței de president pe trimisul Rusiei, *Staal*, care e și ales.

Staal ocupînd locul presidial mulțumește lui *Beaufort* pentru cuvintele rostite la adresa Țarului și exprimă mulțumite reginei *Wilhelmina*, pentru-că a convocat conferența. Arată apoi, ca un semn favorabil, că conferența se ține sub auspiciile unei regine, care a manifestat multă simpatie față de cauza păcii; se ține în mijlocul unui popor, care e un factor însemnat al civilizațiunii, pe pămîntul căruia a stat leagănul dreptului internațional.

S'au trimis depeșe de felicitare reginei *Wilhelmina* și Țarului, care tocmai în ziua de deschidere 'și-a sîrbat ziua nașterii.

La propunerea lui *Staal* s'a proclamat *Beaufort* de president de onoare al conferenței, ear' de vicepresident *Iongheer von Karnebeck*, primul delegat al Olandei.

S'au ales apoi secretarii și s'a hotărît ca debaterile conferenței să fie *secrete*.

A doua ședință s'a ținut Sîmbătă, în 20 l. c. În ea s'au ales trei comisii, cărora s'au împărțit materialul de lucru, ce au să-și desbată. Când comisiunile vor fi gata cu lucrările, se vor întruni toți trimișii, ca să iee hotărîri.

Se zice, că conferența va ține 6 săptămîni.

Știri mîerunte.

Alegerile pentru Sobrania (dieta) Bulgariei s'au terminat. În multe părți au fost bătăi crâncene, cu morți și răniți. Sobrania este convocată pe finea lunei curente.

Sultanul a făcut cunoscut patriarhului armenesc din Constantinopol, că el vrea să îmbunătățească starea Armenilor din Turcia. Se crede, că cu promisiunea aceasta stă în legătură împrejurarea, că în vilaieturi la poruncă mai înaltă se conscriu toți Armenii, cari sînt întemnițați.

Cătră Paști a dat o vreme ploioasă și odată cu schimbarea vremii s'a pus și Niță în pat. Cât de triste 'i-au fost Firei zilele de până aci, mai triste, mai de peire și pustiire îi erau acum, când vedea că nu-și scăpare pentru copilul ei. Acesta îi era singura mîngăiere ce 'i-a fost rămas pe pămînt. Ce putea să-și facă? Nici leuire nu-și da mîna să-și tindă copilului, nici hrană cum se cade. Afară de vorbele dulci, de mîngăierea de mamă și afară de lacrimi nu mai avea nimic.

Așa treceau zilele. Fira de multe-ori amorțită de foame, ședea lângă Niță și torcea. Nu mai avea nici o nădejde, nu mai aștepta nimic, trăia par'că fără simțire de existență. Ce mai și avea acum? S'ar fi lăsat doar' și de tors încât era pentru ea, dar' lui Niță oricum tot îi mai trebuia câte ceva. Ea pentru sine nu mai voia nimic.

Era în noaptea din Vineria Patimilor, spre Sîmbătă, când Niță s'a des-

metecit puțin de cap și a privit lung, lung, la mamă-sa, care ședea lângă el dusă pe gânduri.

— Mamă, așa 'mi-e de somn, lasă-mă să dorm.

— Dormi, dragul mamei, dormi, mama e lângă tine.

Și Niță a adormit pentru totdeauna.

În ziua Paștilor după ameazi, biserică rămase deschisă după vecernie și clopotele sunau lung și tînguitor.

Era o înmormîntare. Înaintea icoanei Maicei Domnului era îngenunchiat un om slab și zdrențuros, cu fața galbină, cu părul sburlit. Era Toma. Sta înmormurit în genunchi, cu fața ațintită spre icoană, părea că așteaptă dela ea ceva, o mîngăiere, o rază de căldură pentru sufletul seu înghețat. În biserică era liniște de mormînt, numai clopotele din turn, cari sunau jalnic și tînguitor întrerupeau liniștea. Picuri mari de ploaie

se băteau de gîmuri și această tocăneală nădușită părea că scoate câte un rost din sufletul lui Toma. Clopotele au sunat și au tăcut și ear' au început și earăși au tăcut și Toma era tot în genunchi. Își plecă capul pe pardoseala rece a bisericii și această răceală curioasă îi făcu bine. Deodată ca trezit din amorțea, începe cu murmur cadentat o rugăciune, apoi alta și alta și earăși le repeta.

Clopotele au început ear' a suna fără sfîrșit. Toma își ridică capul, se uită la icoană și aceea părea că îl privia compătimitor.

— Aici am aflat milă, — își zise el' — aici e singurul izvor de pocăință în lume. — Și ca ușurat de o povară grea, se ridică și tremurînd din genunchi se apropie de icoană și sărută picioarele Maicei Domnului.

Sufletul 'i-s'a ușurat de poveri, se simți deodată ca prefăcut în alt om, în

SCRISORI.

Prigonirea limbei române.

Din jurul B.-Huedinului, 7 Maiu 1899.

Onorată Redacțiune!

Noul nostru prim-ministru a zis, că el va ocârmui țeara după *lege, drept și dreptate*. Dar' lucrurile merg tot așa de rău ca și mai înainte; prigonirea față de noi continuă ca și până aci.

Ca dovadă, că suntem tot în »*era veche*« și sub ocârmuirea dlui Széll, servească și următorul cas întâmplat acum de curând: În 3-l. c. notarii din cercul Bánffy-Huedinului fiind adunați cu toții la zi oficioasă, pretorul Héczey — un om tinăr venit numai de un an aici — a oprit pe notarii români, cari sînt în majoritate, *de a mai vorbi românește când sînt în oficiu și le-a impus strict a vorbi numai în limba oficioasă (maghiară) a statului*. Cu deosebire la doi inși le-a atras mai tare atențiunea la acest ordin, provocându-i ca nu cumva să cadă în ispită. De sigur, că aceia, cari nu se vor ține strîns de această poruncă, vor fi aspru pedepsiți, precum au pățit tot atunci 7 domni notari, toți Români, cari nu s'au înfătoșat destul de punctuos, ci au întârziat câteva minute, unii din cauza matriculelor, alții din cauza depărtării, pentru care faptă 'i-a pedepsit cu câte 5 fl. fără de a le asculta cauzele întârzierii.

Toți se miră de această poruncă absurdă și unică în felul seu. Un asemenea cas revoltător rar s'a mai auzit. Oare, ce 'l-a îndemnat pe dl pretor Héczey a da această poruncă turcească? Sau voește d-sa să-și facă ca om tinăr merite »*patriotice*« neperitoare prin astfel de nedreptăți, ori cauza e ura ce o au Maghiarii față de noi și dulcea noastră limbă? Fiindcă d-sa nu știe nici o iotă românește, poate 'l-a genat, că unii domni notari români 'și-au luat îndrăzneala chiar și în cancelaria protopretorială și au vorbit românește între dînșii.

Se poate că acestea vor fi *adeverate* cauze cari 'l-au îndemnat la această faptă; se poate însă, că a făcut-o aceasta la porunca mai marilor sei, în conțelegere cu șeful seu, protopretorul

altă ființă. Simțea, că în momentele acestea nu mai era omul de mai înainte. Greutatea ce o avuse de un timp 'i-a trecut, 'i-a luat locul o durere, grea, dar' o durere care îi era par'că plăcută, binefăcătoare și care nu a cunoscut-o până acum. Era pocăința trecutului, durerea pentru ai sei.

Când a eșit în țintirim un mormânt proaspăt 'i-a bătut la ochi, la capul căruia o femeie plecată cu capul pe țărîna plîngea și suspina de îți rupea inima. Un simț, o durere nebună îl duse și pe el la mormânt, și când recunoscu pe Fira căzută în genunchi, își puse capul și el pe țărîna, și, ce n'a făcut nici-când, a început a plînge amar. În lacrimile acestea 'și-a vărsat acum tot răul de pe inimă, în acestea își cerea iertare dela Dumnezeu, acestea erau lacrimile adevăratei pocăințe. —

Pe când Fira își plîngea vieța fără noroc, părăsită, singură și pustie,

Kertész, despre care susțineau unii (chiar și în gazetele noastre), că e om drept.

Dar' ori-care să fie cauzele, această poruncă este și rămâne o lovitură împotriva limbei române, și acum în urma atâtor nedreptăți, ne vor oprî de a mai vorbi românește chiar și în vieța privată familiară. Da, așa ar fi, dar' omul propune, ear' D-zeu dispune și pedepsește pe prigonitori, fără ca ei să-și ajungă scopul de a ne maghiarisa.

Munteanul.

Fundația Vișa.

Dela marginea Câmpiei, în Aprilie 1899.

Onorate Dle Redactor!

Ați binevoit a publica în nrul 15 al »*Foii Poporului*« un articol despre fundațiunea *Ioan Vișa*.

În articolul acesta se zice, că din venitul anual al acestei frumoase și binefăcătoare fundațiuni 5%, se vor da elevilor dela preparandia de învățatori din Blaj, ca premii pentru progresul arătat în singuraticile ramuri ale economiei atât teoretice, cât și practice, ear' 5% din venitul anual se vor da tot elevilor acestora, cari fac mai mare progres în musica vocală și instrumentală; premiile aceste se vor extinde mai târziu și asupra învățătorilor populari din toată archidieceasa Albei-Iulie și a Făgărașului.

Văzînd, că dl Ioan Vișa se îngrijește între alte scopuri salutarii și de îmbunătățirea stărei materiale a preparandiștilor și a învățătorilor, m'am interesat mai deaproape de afacerea asta, procurându-mi, prin întervenirea unui prieten, un extras fidel din punctele acestea ale literelor fundamentale, cari dispun în astă privință următoarele:

»5% din venitul anual al fundațiunei se vor da la început ca premii în cărți și recuizite economice, după aceea în bani elevilor dela preparandia de învățatori gr-cat. din Blaj și anume după starea fundațiunei și pe baza propunerii corpului profesoral dela institutul numit; consistorul din Blaj va hotărî premiile anuale în favorul acelor elevi, cari vor face mai mare progres, atât teoretic, cât și practic în cultura pămîntului, prăsirea animalelor de casă, cultura legumelor, pomărit, stupărit, vie-

Dumnezeu 'i-a adus în cale bărbatul pocăit și întors la calea dreaptă, întors la Dumnezeu, singurul isvor de bună-tate și fericire, unde 'și-a aflat și Toma mângăierea și iertarea păcatelor.

Și Fira încă 'l-a iertat.

R I S.

Bolboca voinioul.

Un Țigan se băgă într'o viie să fure struguri.

Viierul îl vede și prinzîndu-l îi dă o bătaie bună și-l svîrle peste gardul viilor.

Un drumar vede pățania Țiganului și-l întreabă:

— Măi, te aruncă viierul ca pe un nap!

— Așa o fi și tot nu așa, răspunde Bolboca voinioul. Da el n'a putut scăpa până-ce nu 'și-a mutat gardul dinsus de mine!

rit, cultura florilor, cultura vermilor de mătasă, industria agricolă și de casă, cultura arborilor și a pădurilor, în fine conducerea economiei și comptabilitatea economică.

Numele premiaților și suma premiilor se va publica în tot anul în programul institutului preparandial. Cu timp, când venitele fundațiunei vor crește într'atâta, ca să se poată acoperi în mod îndestulitor trebuințelor indispensabile referitor la premiarea elevilor preparandiali, consistorul va destina premii spre scopurile susnumite și pentru învățătorii populari, preferiți fiind acei învățători cari prin priceperea și zelul lor vor da învățătura și exemple vîdite pentru îmbunătățirea unui sau altui ram economic în comuna și în împrejurimea comunei în care funcționează.

În cazul, când preparandia din Blaj, școalele gr-cat. archidiececane și-ar perde caracterul lor național-confesional, consistorul va da premiile acestea pentru cantorii bisericilor de sub jurisdicțiunea sa, cari se vor distinge asemenea în privința economiei, precum s'a arătat mai sus în acest punct.

Precum se vede, dl *I. Vișa* din bună-tatea lui de inimă în punctul acesta al literelor fundamentale, a avut intențiunea salutară, ca să înaintăm în cele economice mai întăiu elevii preparandiali, după aceea noi dascălii și prin noi copiii de școală și peste tot poporul. Toate ramurile economiei sînt enumerate și cuprinse. Corpul profesoral are latitudine a alege și recomanda spre premiare un ram, de care cutare ținut sau peste tot poporul întreg are mai multă lipsă de cultivat, se vor lăși cărțile economice, și prin asta se ajutură literatura specială economică, se vor împărți recuizitele și uneltele economice, precum sînt coșnițele de albine sistem nou ș. a. și prin asta elevul preparandial absolut e în pozițiunea plăcută, ca să ducă cu sine ca învățator atare recuizit în comuna unde va fi ca învățator, unde va pute să-l facă cunoscut poporului și a-i da acestuia îndrumările necesare la întrebuintarea practică a aceluia.

După-ce din venitele anuale ale fundațiunei 20%, se vor adauge la capitalul spre sporirea lui și după-ce capitalul este deja de 20.000 în acții de-ale băncilor »*Albina*« din Sibiu, »*Arieșana*« din Turda, »*Bihoreana*« etc., în 5—6 ani se vor pute da premii și învățătorilor archidiececane, când apoi toți demnii de premiat se vor pute folosi de beneficiul bunului fundator. Câmpeanul.

Aratul cu elefanți.

— Vezi ilustrația. —

În diferite țări de pe fața pămîntului se folosesc deosebite animale pentru călărit, pentru trasul carărilor și la lucrul câmpului.

Astfel spre pildă pe ulițele Vienei se ved înhămați la cărucioare căni. Asemenea se înhamă căni la sănfi în țările ghețoase și tot pe aici se folosește, ca animal de tras un fel de cerb, numit tarand. În țările calde, prin pustiiuricum e Sahara etc. e animal prețuit cămila, care duce în spinarea sa poveri mari și oameni. Asemenea e folosit și elefantul de călărit și la lucrul câmpului, cum se vede în ilustrația noastră de azi.

PARTEA ECONOMICĂ.

Colera galițelor.

Povețe populare pentru preîntâmpinarea și stângerea colerei găinilor.

A dat moartea în găini, zice țeranul nostru și chiar orașanul, atunci când galițele lor mor pe capete, din cauza boalei pe care știința medicală o numește colera galițelor.

Colera galițelor ca toate boalele lipicioase de altfel, este datorită unei mici vietăți, unui microb, care se desvoltă în sângele galițelor bolnave, în conținutul mașelor, până și în ouăle lor chiar.

În ceea ce privește semnele colerei galițelor, modul de întindere al boalei, măsurile de luat în contra ei etc, nu putem face mai bine, decât a reproduce aci în întregime povețele populare pentru preîntâmpinarea și stângerea colerei galițelor, datorită penei dlui Pantelie Constantinescu, veterinar primar al orașului București, povețe aprobate și de onor. minister de instrucțiune al României.

Cunoscută din vechime cu numele de »ciumă«, »moartea găinilor«, colera este cea mai ucigătoare boală a galițelor. Ea le omoară foarte repede, une-ori ca de trăsnet, în câteva ciasuri; alte-ori după două, mult trei zile. Adese-ori deschizând cotețul dimineața, găsim mai multe găini moarte, fără ca de cu seară să fi părut bolnave. Multe din ele cad ca fulgerate, de pe prăjini, din arbori și nu rare-ori, chiar clocele le găsim moarte pe ouă.

De coleră se bolnăvesc nu numai galițele de curte, precum: găinile, curcile, bibilicile, porumbelii, păunii, fasanii, găștele și rațele, dar și cele din colivii ca: papagalii, canarii, privighetorile și chiar paserile cerului, precum: vrăbiile, rândunicile, cioarele și altele. Găinile însă mai mult decât toate sunt supuse și secerate de această boală.

Molipsirea galițelor sănătoase se face mai totdeauna din următoarele împrejurări, și anume:

1. Prin mijlocul nutrețului și al apei de beut ce ar fi murdărite sau mănjite de gunoaie sau de găinațul altor galițe bolnave molipsite de această boală.

2. Prin ciugulirea diferitelor stîrvuri de paseri, sau a sîngelui ori a măruntaielor ce se aruncă dela galițele tăiate ca fiind bolnave de coleră.

3. Prin tăvălirea lor în locurile murdărite sau mănjite de bale, de gunoaie, de sânge, fulgi sau pene dela galițele bolnave ori moarte de numita boală.

4. Prin amestecul galițelor molipsite, cumpărate din afară și puse în aceleași cotețe cu galițele sănătoase, fără a se ține deosebite câtăva vreme.

5. Prin molipsirea dela galițele bolnave ale vecinilor sau dela porumbelii străini, molipsiți, cari se pun pe copaci, pe case, ori prin diferite curți și cotețe, aducând boala pe picioarele sau penele lor.

6. Prin chiar intrarea oamenilor străini, în curțile sau ogrăzile unde se țin galițele și cari aduc pe hainele ori pe îmbrăcămintele lor molima din alte curți unde se află galițe bolnave, precum sunt: lăptarii, găzarii, hamalii, diferiți vânzători cari precupețesc pe strade, etc.

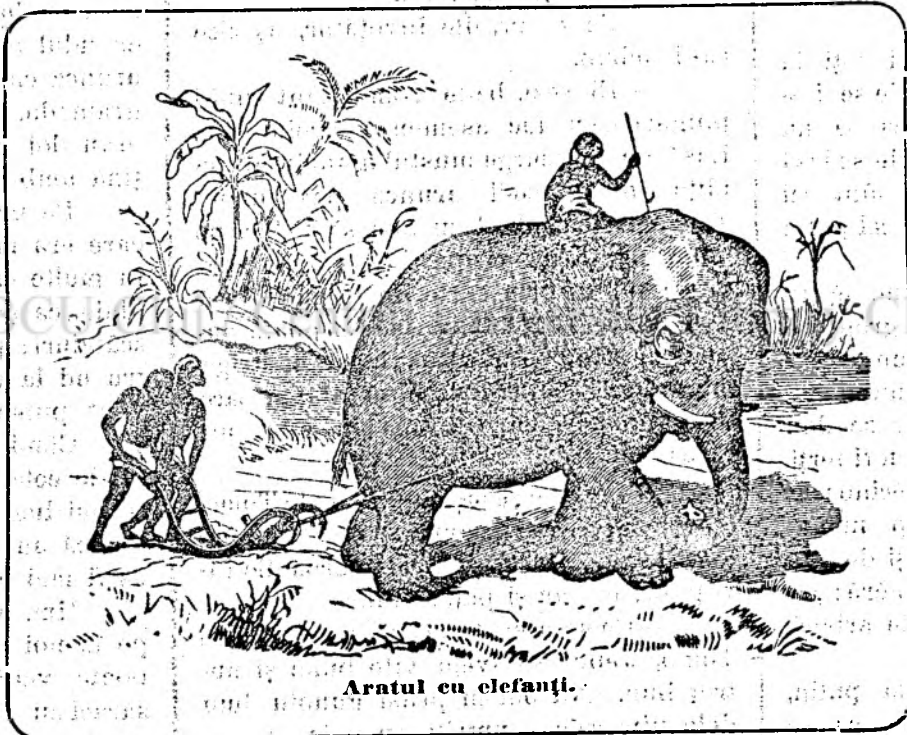
7. Prin chiar ouăle de galițe bolnave sau mănjite de găinațul acestora și pe care s'ar pune să clocească galițele sănătoase.

8. Prin trupurile galițelor moarte de holeră și aruncate pe drumuri, șanțuri, pe câmp ș. c. l.

Semnele boalei sunt următoarele:

Galițele bolnave nu mai mănăncă, nu mai rîcăie, stau retrase și ghemuite în locuri umbrite, sînt triste, somno-roase, fără putere, cu penele sbărlite, cu aripile lăsate, cu gâtul îndoit și capul întors spre trup, cu gusa atîrnată, cu spinarea cocoșată și căldura trupului mărită la început.

La cele mai multe se scurge din gură și nări un fel de bale spumoase ce se întind ca cleiul și unele chiar varsă. Îndată încep să urdine; găinațul lor

Aratul cu elefanți.

este la început alb-gălbui și păstos, ear' mai târziu verde, zeros, amestecat cu muci, cu o materie ca albușul de ou și chiar cu sânge, avînd mirosul greu, puturos și murdărinț fulgii împrejurul șezutului.

Galițele bolnave au sete mare; rîsuflarea le este grea, șgomotoasă și adesea par'că sughiță. Apoi, creasta și bărbia, fiind moi și aplicate ca și pelita gurei și ochiului, înrîșindu-se mereu, ajung vinete-albăstrui și chiar negre, ear' pielea se pătează cu pete vinete ca marmura. Din ochi le cîrğ multe lacrimi.

Slăbiciunea se mărește, galițele se clătină, abia se mai mișcă, cad jos; încearcă zădărnice a se mai sculă; gliarerele se încârligă ca apucate de cărcei; ciocul li-se deschide din când în când pe jumătate, fără voce; abia mai rîsuflă; picioarele învinețindu-se, se și răcoșe; creasta se înegrește și scoțînd ultimul țipăt, ele mor după un somn atîrnă și une-ori după oare-cari tremurături sau fâlăiri. (Via urma).

Iepurii de casă.

Dintre toate animalele folositoare mai puțin răspîndiți sînt la noi iepurii de casă, cu toate-că ei ar da economului în fiecare anutimp carnea cea mai ieftină, atît pentru mîncare cît și pentru vînzare. Se știe cît de rău se nutresc mare parte din țerani, cu deosebire cei mai lipsiți, cari nu gustă carnea cu sîptemănilor, pentru-că e scumpă și bani n'au să o cumpere. Vacă cu lapte, ori doar' nici chiar o capră nu au modru de a țînd; ear' hrana bună le e de lipsă și lor, ca și altora, pentru-că adesea pe ei cad lucrurile cele mai îndelungate și obositoare.

Pe seama celor lipsiți nu sînt animale mai potrivite pentru producerea de carne, ca iepurii de casă. Ei se înmulțesc în mod de necrezut, se îngrășe cu nutreț puțin, mai ales cu plante, cari sînt la îndemână și celor mai lipsiți oameni.

Iepurii de soiul ales, după-ce se îngrășe cumpănesc 8—9 hlgr. Carnea lor e foarte bună și pielea lor e căutată pentru cupțușirea hainelor de iarnă, asemenea și pîrul, mai cu seamă al acelor de Angora, din care se fac ciorapi, pâlării ș. a.

Din soiurile lor pomenim: 1. iepurii de casă americani; 2. cei africani; 3. cei de Elveția; 4. cei chinezești; 5. cei de Angora sau de mătășă; 6. cel galbin suriu (Lapin de garenne); 7. leporizii ș. a.

Toate aceste soiuri sînt prețioase pentru carnea lor cea gustuoasă și pielea cea prețioasă.

O iepuroaică față primăvara și vara în toată luna și până la 15 pui deodată; acestia cresc în grabă.

Pentru creșterea rațională se aleg soiuri bune și sănătoase, cari să nu fie sub 9—10 luni, nici trecute peste 3½—4 ani. Cei ce se îndeletnicesc cu creșterea rațională a iepurilor nu lăsă ca o iepuroaică să fete mai mult ca de 4-ori pe an și nici nu-i lasă să lăpteze deodată mai mulți de 6 pui.

Se nutresc cu plante de grădină și de câmp, rămășițe de legume, rămășițe de arbori, frunze de viță de viie, otavă, fîn ș. a. Ei adună rămășițele din stăulele vitelor, oilor, caprelor ș. a., astfel că pe urma lor nu rămîne nimic nefolosit.

Pentru creșterea iepurilor se fac anume întocmiri din scânduri, blăne sau de zid, unde fiecare iepuroaică să-și aibă căsuța sa de 1 metru lungă, de 1 metru lată și o jumătate metru înaltă. Aceasta să fie podită dedesupt cu scânduri și podeala să fie costișe, la intrare mai jos, ca să se poată scurge udul. În fundul căsuței această se mai face pe-tru făt o altă căsuță mai mică și întunecoasă, cam 76 cm. lungă și pe jumătate atîta largă. Aceasta să aibă o ușă numai atît de mare cît să poată intra iepuroaica, cînd are să fete. Lîngă

intrarea în căsulia de fătat să fie o troacă sau alt vas pentru nutriție. Căsușile să fie întocmite astfel, ca să nu poată intra la iepuri câni, mâțe, vulpi, dihuri sau alți dușmani ai lor.

Pentru așternut sînt bune paie. De acestea să fie cu deosebire când e aproape timpul fătatului, ca iepuroaica să aibă cu ce să-și facă cuibul. Pentru-ca cuibul să fie moale, înainte de fătat iepuroaica își smulge părul dela piept și-l așterne în cuib. Gunoii și rămășițele de nutreț să se curățe în fiecare zi.

Un iepuroiu e de ajuns pentru 12—20 iepuroaice. El să aibă întâlnire cu iepuroaica numai pe timpul împreunărei; spre acest sfîrșit ajung 1—2 ciasuri. În ziua dintăiu după fătat iepuroaica trebuie dusă în căsulia iepuroiului pentru o nouă împărechiarie.

Iepuroaica poartă 30—32 zile și fată până la 15 pui. Acestia sînt la început golași și orbi. La 9 zile li-se deschid ochii și la 14 zile sînt scoși pentru ântaiași-dată din cuib. De aici încolo mama îi cercetează mai rar și îi hrănește cu deosebire noaptea. Până la 14 zile după fătat nu e bine să fie atinși puii, pentru-că pe acestia mamă-sa îi părăsește și pier de foame.

Timp de 4 luni puii pot fi toți la un loc, de aici încolo femeiuștile se despărțesc de bărbătuși. Pentru-ca să nu devină niște stîrpițuri, femeiuștile se lasă spre împărechiarie numai când sînt cel puțin de 8 luni, ear' bărbătușii cel puțin la o jumătate de an.

În timpul iernei, e mai bine să nu se înmulțească, fiindcă e mai greu de a-i ține și afară de aceasta ajunge înmulțirea în celelalte luni ale anului.

După fătat timp de 12 zile se dau iepuroaicelor țărițe opărite, cartofi ferți, fîn, napi ori alte legume rădăcinoase; verdețuri li-se dă în acest timp numai câte-odată pe zi, mai târziu însă și de câte trei-ori. Între verdețuri se numără: luțerna, trifoiul, iarba, frunzele de arbori, scăieții ș. a.

Mai bine e să li-se dea mai puțin, dar' mai adese-ori de mîncare, ca să poată bine mistui. Tot numai un fel de nutreț încă nu le face bine; prin schimbarea adesea a lui li-se susține sănătatea. Apă proaspătă încă trebuie să aibă tot într'una la îndemână.

Nici un animal nu se îngrășe așa iute ca iepurele. Ținîndu-l bine timp de 2 săptămâni el se îngrășe deplin. Spre acest scop iepurele se pune singur într'o căsulia întunecoasă, unde i-se dau: grăunțe și legume ferte (cartofi, calarabe, morcovi ș. a.) Apa proaspătă și curățenia încă să nu lipsească. Cu chipul acesta unele soiuri de iepuri, s. p. iepurele de casă african (lapin belier) ș. a., ajung la o greutate de 8—9 chlgr.

În unele țeri, s. p. în Franția, mai fiecare plugar ține și iepuri de casă, întocmai cum se țin la noi găini. Marele lor folos nu se poate trage la îndoială. Ceea-ce se face acolo, ușor se poate și la noi și de dorit ar fi, ca fiecare plugar să prăsească iepuri de soiuri alese.

Povestea, că iepurii s'ar corci cu mâțe, e curată minciună, când mâțele și câni nu pot și nu e iertat nici să aibă intrare la ei.

Cum putem pregăti gunoiu bun?

— Pentru-ce lăsați gunoiul de-l risipesc porcii prin curte în toate părțile, ear' mustul de gunoiu de se scurge pe uliță, bade Tomo?

— D'apoi noi așa ne-am pomenit, dle învățător!

— Multe am pomenit așa, bade Tomo, și s'au schimbat; astfel am pomenit să umble plugarii în opinci și sumane și-i vedem umblînd în cisme, păpuși și sumane de cumpărat; am pomenit să umble muierele în haine făcute de mînilor lor, și le vedem în haine mai tot de cumpărat: pentru-ce să nu schimbăm și cu gunoiul ce am pomenit?

— Bine zici, zău, dle învățător, că multe s'au schimbat, când îmi aduc aminte, de când eram tinăr. Pe atunci n'am pomenit pluguri de fer, care ferecate, mașini de săpat, sămănat, secerat, îmblătît, câte și mai câte, cari toate le vedem astăzi pe la plugarii noștri.

— Ei, vezi, bade Tomo, în toate am înaintat, pentru-ce să nu înaintăm și cu îngrijirea gunoiului? Ce ai zice d-ta despre un om, care și-ar arunca punga cu banii într'un rîu, ear' el ar striga că moare de foame?

— Ce să zic, dle învățător, aș zice că-i nebun.

— Ei vezi, bade Tomo, sînt mulți plugari cari fac asemenea acelu om. Lasă de se scurge mustul gunoiului pe uliță în loc să-l arunce pe gunoiu s'au amestecîndu-l cu apă să-l ducă pe fînațe; lasă de risipesc porcii și alte vite gunoiul prin curte, în loc să-l facă o grămadă regulată, ca să se poată putrezi și să nu se mucezească, ear' ei strigă mereu, că au dus atâtea și atâtea cară de gunoiu la loc și totuși au avut un cules sau recoltă slabă.

Dacă vrei să mă ascuți, bade Tomo, eu îți voi povesti cum se pregătește gunoiu bun. — Te ascult bucuros dle învățător, măcar și până mîne.

— Ca se pregătim gunoiu bun bade Tomo, trebuie să avem vite bune și nutreț bun. Nu putem prăsi gunoiu bun dela vite rele și nutrite cu paie, coceni de cucuruz și fîn rău.

Cel mai bun așternut pentru vite sînt paie de grâu, secară și ovės. Acestea, avînd goluri mari în lăuntru, pot absoarbe mai mult din părțile moi ale balegilor și udului, ca ogrinjii dela fîn, foile de arbori și altele.

Pentru o vită mare trebuie cam 4 chilogramme așternut pe zi. Un chilogram paie de secară absoarbe 4 litre de ud, ear' un chilogram paie de grâu absoarbe numai 3 litre.

Cu cât gunoiul se lasă mai mult sub vite, cu atât se face mai bun, de oare-ce golurile din paie se pot umplea bine și gunoiul nu mucezește în grămadă. De aceea unii economi mai mari de vite fac grajdurile anume mari și cufundoase, ca să nu le rînească decât odată, de două-ori într'un an, și atunci intră cu car cu tot în grajd, căci gunoiul prin aruncarea încoace și încolo cu furcoiul își pierde o parte însemnată din puterea lui (amoniacul). La mijlocul grajdului se face un scoc, pentru prinderea udului neabsorbit de așternut. Acel scoc se conduce în o groapă lângă grămada de gunoiu, sau platformă, cum îi

mai zice. Grămada de gunoiu se face înaintea ușei grajdului, ea trebuie să aibă formă oblungă, adică mai lungă, ca mai lată, și trebuie săpată în pămînt, ca să nu se scurgă mustul din ea. Pe timp de secetă aruncăm în toată săptămîna odată, de două-ori din groapă udul pe grămadă, ca să nu mucezească.

— Iartă, că te întrerup, dle învățător, să-ți povestesc și eu ce am văzut la un preot de-ai noștri, când am fost cu nepotul cel mai mare la școală în Brașov. Am ajuns într'un sat, dela care, mi-am uitat acum numele, până în celalalt aș fi prea înopțat; astfel m'am hotărît să rămân peste noapte aci. Din întemplantare am nimerit chiar la preotul, care a gătat niște grajduri frumoase. Înaintea lor săpa la o groapă în patru cornuri, pe care eu am gândit că o săpă de pivniță, de aceea am întrebat: »Ce să fie asta, cinstite părinte?« — »Groapă de gunoiu, bădicule!« îmi răspunse. »Dar' pofteste de vezi groapa de gunoiu la grajdurile cele vechi!«

Cu acestea ne-am depărtat dela grajdurile cele noue. Dacă am mers la grajdurile cele vechi, am văzut ear' o grămadă de gunoiu regulată, și lângă ea, cum mi-ai povestit și d-ta, fântâna cu udul din grajd, pe care servitorul îl arunca chiar atunci pe grămadă. Lângă grămadă, de-a dreapta și de-a stînga erau doi frăgari mari, pe semne ca să țină umbră la gunoiu peste vară.

Pe urmă am intrat în grajd, în care era mai curat și mai luminos, decât în multe case. Două ferestri mari de glaje, ca și la casă; ieslele încheiate de scânduri; podit bine pe jos și scoc pentru ud la mijlocul grajdului: cu un cuvînt, puteau locui oameni în el, nu vite.

Când am văzut toate acestea, apoi vitele cele frumoase, de pe cari să nu-ți fi mai luat ochii, crede-mă, dle învățător, că am stat amorțit de mirare și nu aș fi mai eșit de acolo.

Hm, am gândit după aceea în mine, pe la noi numai pe la curțile domnești poate vedea omul așa ceva. Oamenii săraci au niște iesle de nuiete, mai numai în fața pămîntului, încât de multe-ori le cad vitele în ele, când se împung, sau dau să se lingă.

Oare tot ce mănîncă vitele se face gunoiu, dle învățător?

— Jumătate din nutrețul uscat se face gunoiu, ear' jumătate trece în carne și oase. La vitele albe, 100 chlgr. de balegă au 84 chlgr. apă și 16 chlgr. nutreț uscat; ear' udul are 94 chlgr. apă și 6 chlgr. nutreț uscat. La cai 100 chlgr. de balegi au 76 chlgr. apă și 26 chlgr. nutreț uscat, ear' udul are 90 chlgr. apă și 10 chlgr. nutreț uscat.

Cel mai apăsos gunoiu, bade Tomo, este cel de porci și bivoli; cel mai cald este cel de oi și cai, ear' cel mai cu putere este cel de boi și vaci. Așa, așa bade Tomo! dacă voim să pregătim gunoiu bun, trebuie să mai știm câte ceva, nu numai să-l luăm cu furcoiul și să-l aruncăm din grajd încoace și 'ncolo.

— Ei, lasă să-mi duc gunoiul din curte pe locuri, dle învățător! că nici nu mă las până nu-mi fac o groapă cum se cade pentru grămada de gunoiu.

(Din »Cartea plugarilor« sau povestiri economice de I. Georgescu.)

Un sfat.

Cum putem face să crească pèrul.

Acei cari sînt cheli (pleşuvi) să nu se bucure, căci doftoria mea nu face să crească pèrul și unde nu-'i de loc, ci ne face să avem un pèr mai bogat, adecă mai lung, lucru ce privește mai cu seamă pe femei. Eată cum: În fiecare dimineață să ne spălăm pe cap cu apă foarte rece.

N. Gădein.

Știri economice.

O carte economică folositoare.

Zilele aceste a eșit în tipar o cărticică cu titlul: *Cartea plugarilor sau povestiri economice* despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor și alte ramuri ale economiei. E scrisă de zelosul învățator din Scoreiu, dl *Ioan Georgescu* și e tipărită în *Gherla*, la tipografia »Aurora« A. Todoran, unde se află de vînzare, cu prețul de 25 cr. și 3 cr. porto.

Cuprinsul se vede din titlul cărticelei; stilul e ușor, popular. O parte din materialul cărței a mai fost publicat în broșură, la 1894, dar' acum e preluat și adăos material nou.

Reproducînd din carte o povestire în nrul de azi, atragem asupra ei luarea aminte a țeranilor noștri și a tinerimei școlare.

Cale ferată nouă este în pregătire a se face între *Sătmar și Bicsad*. Ministrul Hegedüs a făgăduit, că va da sprigin, dacă se va aduna dela cei interesați din partea locului suma de 120.000 fl. ce lipsește încă.

Apărare împotriva grindinei. Se știe cătă pagubă face în bucate grindina (ghiața, peatra). În timpul mai nou mulți economi și învățați s'au gîndit a afla un mijloc de-a împedeca această plagă și acesta e de-a *pușca din piulițe asupra norilor de ghiață*. Prin aceasta norii sau se opresc în calea lor, sau se împrăștie. La o expoziție economică, ce se va ține la toamnă în Seghedin, un fabricant din Stiria va arăta modul, cum se face pușcarea asupra norilor.

Nouă baie de cărbuni s'a deschis la *Delinești* (comit. Caraș-Severin) pe moșia Mandjarly, de cătră direcțiunea căilor ferate austriace. Cărbunii sînt transportați la Reșița.

Nouă fabrică de zahar în România. Din București se scrie, că un grup de bancheri din Paris și Bruxella au întemeiat o societate cu un capital deplin de 9 milioane franci, ca în curînd să întocmească în România o mare fabrică de zahar.

Aurul din Munții-Apuseni. Din minele de aur dela *Ruda* (12 apostoli în Zarand) s'au scos în luna Aprilie 78.808 g. aur brut față de 79.093 g., ce s'au scos în luna Aprilie a tr. Din mina de aur »*Musariu*« s'au scos în luna Aprilie 42.798 g. aur brut față de 45.436 g. scoase în luna Martie. Și e de observat, că în luna Aprilie atît în mine, cît și la șteampuri nu s'au lucrat în multe zile din pricina sèrbătorilor sf. Paști ale Românilor.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Examenele la școalele populare.

(Urmare și fine).

Eată, după modesta mea părere, cum ar trebui să se țină examenele școalelor populare:

1. Cât numai se poate în zile de sèrbătoare, ca să poată lua parte părinții elevilor și fruntașii comunei, din a căror sudoare se ține școala; să aibă și oi mîngăierea, că după spesele ce le supoartă, sînt cel puțin odată în an învredniciți de a vedè și auzi ce a făcut învățatorul într'un an de zile cu copiii lor.

2. Ziua ținerei examenului să se facă poporului cunoscută barem cu 8 zile mai nainte, ca el să-și poată întocmi trebile astfel, cît să poată participa, și mamele să-și poată pune copiii în bun rînd cu hăinicilele, ca să nu le mance rușinea. Să nu se întemple cum se întemplă acu-'s 2 ani la școala din X., unde vine protopopul să iee examenul în seamă și află pe învățator la lucrul câmpului, pe copii p'acasă, ear' poporul pe la ale sale. Acum hai hurdu-burdu! Chiamă învățatorul, adună copiii de pe stradă și fă examen!

Și s'a făcut. Cum? Răspundă protopopul!

Unde obvin astfel de casuri, să nu ne mirăm dacă poporul murmură și nu voește să plătească omeneste leafa învățatorului, că ce își zice: »De ce să-i plătim? Chematu-ne-a să vedem examenul?« Și cu tot dreptul!

3. Prepare-și învățatorul elaboreatele recerute cum se cade, să poată arăta ori-și-cui scrisoarea fiecărui elev, să poată vedè ori-cine din ce obiect, ce a propus, să-și poată face judecată dreaptă comisarul, despre progresul ori regresul școlăii.

4. De sine se înțelege, că dacă peste an a pretins învățatorul, ca ordine și curățenie să fie în școala lui, cu atît mai virtos trebuie să fie acum. Școala curată și decorată, școlarii curați, învățatorul asemenea, dau zilei o față de sèrbătoare și nu o față tristă ca la ziua judecătii.

5. Începutul examenului să se facă cu o rugăciune și cu o cântare bisericască și după fiecare obiect examinat să se cante o cântare potrivită. De sine se înțelege, că la rugăciune și la cântări trebuie să stee în picioare atît elevii, cît și învățatorul.

6. Învățatorul să stee într'un loc, în ziua examenului, să nu tot umble de colo până colo cu o nuieluță în mână, ori cu mînila la spate. Întrebările lui să fie scurte, dar' precise și după răspunsul elevului să nu tot repeteze: »așa, bine«, ori: »tot anul te-ai purtat așa!« »ți-am spus eu că va veni examenul și-i fi de rușine!«

7. Să nu împărțească elevilor pensuri separate pentru examen, că prin aceea înșeală pe ascultători, ear' înșelăciunea e păcat, care nu rămâne nerăsplătit. Am văzut casuri, unde atare elev ce-și avea pensul a vonit în tremă

și n'a putut continua, și nu 'i-a putut continua pensul nici alt elev, nici chiar învățatorul, ear' comisarul 'i-a reflectat: »De ce pui întrebări, la cari nici d-ta nu poți da răspuns?« Și cu tot dreptul!

Examenul trebuie să fie o expunere fidelă a celor învățate, nici mai mult, nici mai puțin; atunci cei chemați a judeca sînt în poziție a face o judecată dreaptă, care aduce învățatorului onoare ori rușine, după-cum 'i-au fost forțele poste an.

Deci: Facoți, ca examenele să fie ceea-ce trebuie să fie, nu parade goale monite de a orbi pe cei prezenți, ci sèrbări instructive și distractive, de unde omul să poată învăța ceva și inima lui să se veselească, vèzînd că fiitoarele generații se prepară sub conducerea bravilor învățatori de a fi urmași demni ai susțitorilor școlăii.

Ear' cei-ce vor face rapoarte publice despre ținerea examenelor, sînt rugați a lua în socotință barem puținul ce 'l-am expus aci despre examene; nu laude, nici nu hulească pe nimeni pe nedreptul. Arete din fir în pèr cum e școala și cum a decurs examenul, despre care 'și-a propus a scrie, arete și **starea pomării negreșit**. Atunci rapoartele publice vor avè influență binefăcătoare asupra acelora, pe care îi privesc, altcum vor da naștere la bănuieli, ură, discordie... de ce să ne ferească D-zeu.

I. Pop Reteganul.

Afaceri școlare în sinoade.

Din raportul consistorului archidieceșan român gr.-or. din Sibiu, înaintat sinodului archidieceșan, dăm partea privitoare la starea învățămîntului popular din archidieceșă:

Institutul pedagogic din seminarul archidieceșan.

În secțiunea pedagogică a seminarului archidieceșan au funcționat 8 profesori, anume trei profesori ordinari definitivi din secțiunea pedagogică, trei profesori din secțiunea teologică, 2 instructori în cântări și dintre profesori unul este totodată și instructor în gimnastică.

Numărul elevilor înmatriculați la începutul anului au fost: 110, dintre cari în decursul anului 5 au părăsit institutul și 1 a fost eliminat.

A rămas deci cu finea anului numărul elevilor 104, dintre cari în cursul prim 39, în cursul al doilea 27 și în cursul al treilea 38.

În comparațiune cu anul școlar 1896/7, cu 100 de elevi se arată o creștere de 4.

Școalele populare.

a) Copii de școală.

În anul 1897/8 numărul copiilor obligați a frecuenta școala a fost:

Dela 6—12 ani:	Dela 12—15 ani:
copii 39.672	copii 16.124
copile 34.709	copile 14.951
Suma 74.381	Suma 31.075

Au cercetat școala în semestrul I.

Dela 6-12 ani:	Dela 12-15 ani:
copii 28.826	copii 8.482
copile 22.025	copile 7.567
Suma 50.851	Suma 16.049

Au cercetat școala în semestrul II.

Dela 6-12 ani:	Dela 12-15 ani:
copii 27.168	copii 7.627
copile 20.538	copile 6.727
Suma 47.706	Suma 14.354

Suma tuturor copiilor obligați a cerceta școala a fost 105.456.

Suma tuturor copiilor, cari au frecventat școala în semestrul I. a fost 66.891 sau 64%, suma tuturor copiilor, cari au frecventat școala în semestrul II. a fost 61.360 sau 60%.

b) Adjustarea școalelor.

Edificii proprii școlare sînt în 677 comune bisericesti, închiriate în 107, cu totul sînt edificii școlare în 784 comune bisericesti.

Dintre acestea sînt corăspunzătoare 586 și necorăspunzătoare 198.

Grădini de pomărit sînt în 509 comune bisericesti, dintre cari 318 cultivate și 191 necultivate.

În comparare cu anul trecut se arată deosebiri considerabile nefavorabile de scădere, mai cu seamă la numărul copiilor obligați a cerceta școala, precum și la numărul și starea edificiilor școlare. Aceste deosebiri sînt a se atribui neexactității, cu care s'au compus și se compun datele statistice din partea organelor inferioare.

În privința aceasta consistorul arhiepiscopesc va atrage atențiunea organelor inferioare îndrumându-le a observa în viitor cea mai mare acurateță la compunerea datelor statistice.

c) Averele școalelor.

Nemișcătoare, edificii, pămînturi	fl. 1.146.735.02
Mișcătoare, bani, hărți de valoare etc.	256.417.48%
Suma	fl. 1.403.152.50%

În comparare cu anul trecut cu 1.308.936 fl. 38 cr., se arată o creștere de 94.316 fl. 12 cr.

Venitul total al școalelor face suma de 156.827 fl. 22 cr., față de anul trecut cu 144.684 fl. 48 cr., se arată o creștere de 12.142 fl. 74 cr.

d) Salariile învățătoresți.

Salariile învățătoresți în anul 1897/8 dau suma de 260.999 fl. 75 cr.

În termen mediu computat vine pe un învățător suma de 299 florini.

Salariile acestea provin:

1. Din mijloace bisericesti	fl. 56.219.80
2. Dela comuna politica	35.817.—
3. Dela popor prin contribuție	146.313.90
4. Din victuale	15.307.85
5. Din cantorat	2.001.20
6. Dela arhiepiscopescă	3.350.—
7. Cuincuenalți	1.200.—
8. Remunerațiuni de director	1.990.—
Suma	fl. 261.199.75

e) Numărul școalelor.

Arhiepiscopia are 1222 comune bisericesti, anume 934 și 288 filii. Dintre acestea susțin școală proprie 774 matre și zece filii, cu totul 784 comune bisericesti, nu susțin școală proprie 160 matre și 278 filii, cu totul 438 comune bisericesti.

Dintre comunele cari nu susțin școală proprie sînt afiliate la școale de ale noastre 71 matre și 161 filii, cu totul 232 comune bisericesti, ear' restul de 206 comune bisericesti, se împarte între celelalte categorii de școală în modul următor:

La greco-catolici	matre 22 filii 19
» romano-catolici	» 2 » 7
» ev. lutherani	» 4 » 27
» ev. reformați	» 4 » 33
» unitari	» — » 2
» școale de stat	» 39 » 6
» școale com. și grănițerești	» 17 » 22
» școale de reun. private	» 1 » 1
Suma	matre 89 filii 117

În comparare cu anul trecut nu este nici o schimbare. (Va urma.)

Educațiunea în școală și familie.

Disertațiune citită în adunarea subdespărțământului Reuniunii învățătorilor din tractul Alba-Iuliei, ținută la 8 Octomvrie 1898 în Barabantiu, de Ioan Pampu, învățător în Alba-Iulia.

(Urmare.)

Acest rēu s'a obiectat mai de multori, și întru adevăr: o cauză principală care împedecă pe cei mai mulți țerani de a-și da pruncii la școală, este împrejurarea, că poporul român este sărac, lipsit chiar de hrana de toate zilele, stors cu totul tot din cauza atător sarcini puse pe spatele lui. Această împrejurare tristă dar' adevărată se poate lua încâtva ca o pedecă, dar' se cercetăm mai deaproape și vom afla încă multe alte defecte atāt la popor, cât și la factori cari sînt chemați de a promova interesele învățământului.

Dacă stai de vorbă cu oameni din popor îndată te poți convinge, că el, poporul, încă nu cunoaște deajuns însemnătatea și folosul instrucțiunii (adecă al școalei), îi lipsește interesul ce ar trebui să-l lege de școală și care din îndemni proprii să-l facă a-și trimite regulat copiii la școală.

Ca cei mai antāim chemați a lucra în direcțiunea aceasta, fără îndoială sînt preoții și învățătorii, cari stau în atingere nemijlocită cu poporul, și cari pe lângă îndeplinirea oficiului lor cu scumpătate, în umire și în conțelegere se se ajutē unul cu altul și se arete poporului nu numai prin cuvinte, ci și prin exemple vii folosul ce se poate cāstiga prin învățatura predată la timpul seu tinerimii.

Să luăm spre scopul acesta scria o foaie școlastică — rolul învățătorului. Pe cel al preotului îl vom lāsa deocamdată a-l ilustra cu exemple mai deaproape, căci nu mi prea vine la îndemână, nefiind chiar, nici chemarea mea a face aceasta.

Dumineca și sērbătoarea, precum și în serile cele lungi de iarnă, cānd economii sînt isprāviți cu lucrul cāmpului, se ese și el (învățătorul) prin sat și unde sînt bărbați din popor adunați în povești, se nu lipsească, cānd ne cu putință, a le spune de ale școalei, a le spune din cāte o carte învățături de interes, adecă de acelea cari li ating pe economi mai deaproape, și chiar din ziare se li se spună noutāți interesante, se înțelege într'un stil ușor de înțeles, sau chiar anume se fie chemați spre scopul acesta cāt mai mulți în edificiul școalei, se aducă și cāte unul sau 2 elevi

mai înaintāți în cetire, să-i pună cāte unul se cetească ceva frumos, pe care ascultāndu-l poporeni le va servi spre a le deștepta interesul și atragerea cātră școală. Apoi cāte un elev mai mare se spue apostolul în biserică.

Sē se facă cāte o excursiune cu băieții și fetițele mai mari, cāntānd cāntece potrivite națiionale, și zēu, toate acestea vor deștepta în inima celor-ce-i aud și ved o iubire cāt de mare față de școală, și cu mai mare tragere de inimă își vor da copiii la școală. Ear', dlor și colegilor învățatori! Cine poate fi mai mult convins, decāt d-voastră, că acolo unde pruncii cercetează școala neregulat, nici un progres nu se poate face?

D'apoi despre nepāsarea multor indivizi, cari necunoscēnd însemnătatea școalei și chemarea învățătorului, sau chiar din ură, aruncă cu petri în învățător, ce se mai zic?

Dēspre acestea voi u vorbi mai pe larg cu o altă ocasiune, arētānd cu exemple vii: cā regulamentele noastre școlare ating drepturile învățătorului în măsură foarte mică, ba nici aceea nu se aplică; de unde rezultă apoi neînțelegerile între popor, învățător și preot, de cari cred că ați auzit destule.

Eată cā aici e altă belea, care taie nu numai în progres, ci și în persoana învățătorului. Dar' se las la o parte greutățile și suferințele ce le îndurā învățătorul, căci răbdări și ear' răbdări îi sînt hrana lui, ear' de altă parte voinđ și putēndu-le spūne toate cāte se referesc la creștere, ar trebui să vorbesc zile întregi.

Sūnt silit însă — din lipsa de timp — a mē restringe numai la cāte am zis, mai făcēnd înainte de a incheia încă cāteva observări relativ la creșterea copiilor în școală și în casa părintească, căci am vēzut cā școala numai la olaltă cu casa părintească pot produce rezultatul ce dorește omul a-l ajunge prin creșterea și instrucțiunea pruncilor, cari sūnt floarea națiunii și a patriei.

Dacă e pruncu acasă, în părinții sei se vadă pe învățătorul conștientios; dacā e în școală, pe învățătorul se-l considere de părintele lui, ear' nu contrarul, precum se întēmplă adesea.

(Va urma.)

Rēvașul școalei.

Un raport important. A apărut: **Conferențele învățătoresți** din arhiepiscopia ortodoxă română a Transilvaniei, ținute în 18/30 și 19/31 August 1898. Publicate de comisarii consistoriali Sibiu, tiparul tipogr. arhiepiscopescane, 1899. Format, 8° XI+212 pag.

Cuprinde rapoarte detaliate despre conferențele ținute în cele 12 cercuri din arhiepiscopia. Apoi ca adaus trei disertații; Istoricul treptelor formale, resp. metodice, ale învățământului;

Istoria naturală în școala populară; Remunerațiunile și pedepsele în școală.

Învățătorii și toți cei ce se întere-sează de învățământ vor ceti cu folos această carte.

Membru fondator. Dl. Dr. Nicolau Racofa, medic comunal în Șeica-mare, membru al senatului protopopesc român gr.-cat. al Sibiiului, s'a înscris cu ocaziunea ținerii adunării generale a despărțământului sibiiian al Reuniunii învățătorilor din archidieceasa Albei-Iulia de membru fondator al acelei Reuniuni solvind taxa de 20 fl. cu condițiune, ca interesele acestui capital să se folosească în favorul despărțământului.

Mulțumită. Din *Jucul-de-jos* ni-se scrie: În 8 Maiu s'a ținut examenul la școala noastră confesională română gr.-cat., având de învățător pe dl. Mateiu Andron din Apahida, pe care îl avem în sînul nostru de 3 ani. Cu ocaziunea examenelor și-a atras asupra și atențiunea comisarilor, din a căror parte a fost lăudat înaintea poporenilor. La examen pruncii au dat niște răspunsuri de am rămas încântați, căci înainte de a veni dînsul în comuna noastră așa ceva n'am auzit și de aceea am aflat de bine a-i aduce mulțumită publică și pe această cale pentru zelul și ostenelele sale în a înainta cultura și știinta de carte. **Unul din cei de față.**

Convocare. Membrii Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei prin aceasta sînt rugați a se presenta la adunarea generală, care se va ține în 20 și 21 Iunie st. n. (a 3-a și a 4-a zi de Rosalii) în Mănăștur (Kápolnok Monostor.)

Din ședința comitetului central ținută în Gherla, la 22 Aprilie st. n. 1899,

I. Papiu,
președinte.

Dionisiu Vajda,
secretar.

Pentru elevii începători ai școalelor populare a apărut în Caransebeș, în tipografia archidieceșană o broșură, cu titlul: *Istorieare religioase morale*, de Dr. Petru Barbu. Prețul 15 cr.

Este o colecție de 46 de istorioare, având la sfîrșit fiecare câte o învățătură.

Post învățătoresc. Pentru ocuparea postului de învățător la școala gr.-or. din B.-Comloș, protopresbiteratul Comleușului (diecesa Aradului) este scris concurs cu termen de 30 zile. Emoluamentele: 300 fl. și accesorii.

În atențiunea învățătorilor. Ministrul de agricultură va împărți în anul acesta 21 premii între învățătorii comunali, de stat ori confesionali, și între grădinarii comunali, cari pot să dovedească cel mai bun succes întru cultivarea școalei de pomi a comunelor. Premiul prim e de 300 fl., apoi două premii de câte 200 fl. și 18 de câte 100 fl. Cei-ce voesc să reflecteze la aceste premii au să-și subștearnă cererile până la 1 Iulie inspectoratului reg. de școale, care apoi împreună cu opiniune din parte-i le va înainta ministerului de agricultură. Școala de pomi a concurenților va fi examinată și din partea oamenilor ministerului, pentru a se convinge despre adevărul datelor înșirate în cererile pentru premii.

CRONICĂ.

Societatea »Frăția« a Românilor ardeleni din *Cața* aflători în București, care pe zi ce merge tot mai mult se afirmă prin activitatea sa rodnică și binefăcătoare intereselor noastre culturale și naționale — a dat în prima zi de Paști, un bal în folosul sporirii fondurilor sale, în sala spațioasă și frumos împodobită a teatrului »Dacia«.

Balul a succes splendid, aducând cassei un venit de 1275 lei, și asta, mulțumită zelului neobosit ce au dezvoltat d-nii *George G. Teodor*, cassarul conștient al societății și dl. *G. I. Teodor*, membru în comitet, precum și altor oameni de inimă, cari în vederea reușitei bune, au făcut totul ce le-a stat în putință.

Partea titanică a organizării se datorește însă președintelui ei, destoinicului domn *Ignatie Mircea*, licențiat în drept, care de când are onoarea de a conduce această societate, a știut ca să o ridice, — grație ajutorului dat și de comitetul seu, — la nivoul unei societăți bine stabilite și conștiente de măreața ei chemare.

La bal au asistat chiar și câțiva străini, d-nii Mercier, Delpey și Rondani, Francezi și Italieni, întovărășiți de d-nii *Septimiu Murășan*, secretarul Ligei române; *Boca Petrescu* etc. profesori, cari venind ca să studieze obiceiurile țerei românești, au avut plăcuta și fericita ocazie, după-cum însuși se exprimau, a admira jocurile, precum și variatele și neîntrecutele în frumusețe costume ale Românilor ardeleni, întreținându-se cu unul din ei de vorbă și întrebându-i despre relațiile dintre Români și Ungurii din țeara lor întreagă. Figura voinică, mișcările istețe și inteligența firească a țeranilor noștri le-a lăsat o foarte bună și neștearsă impresie, promițând, că într'un studiu special al lor se vor ocupa și de Români ardeleni cu multă dragoste.

Comitetul societății aduce mulțumirile sale următorilor d-ni cari au binevoit a suprasolvi taxa balului:

Dl. *Marinescu Bragadiru* 20 lei, *I. Boroș*, *N. Făgărășanu*, *M. Făgărășanu*, *I. Cabășanu*, *Frații Mircea*, *G. Comșa*, câte 6 lei; precum și d-nii *Ioan Stan Bucur*, *Stefan Bucur*, *Ioan I. Lungu*, *G. I. Comșa*, *Traian Cornea*, *Moise L. Bucur*, *I. Comșa*, *Frații N. și G. Boier*, *Traian Mircea*, *G. N. Făgărășanu* și *G. N. Cornea* pentru serviciile desinteresate ce au arătat și de data asta societății »Frăția«.

Pilda bună atrage. Din *Bistra* (Munții-Apuseni) ni-se scrie: Subscrisul împreună cu 7 ficiori și 3 fetițe, membri în corul nostru din Bistra, în Dumineca Tomei am făcut o excursiune în comuna *Săcătură*, la îndemnul coristului *I. Haiduc*. Pe cale, după-ce într'una ne-a plouat, eram îngrijați că nu vor fi oameni la sfânta biserică din cauza timpului ploios. Dar' mare ne-a fost mirarea, când am aflat în sf. biserică o mulțime de popor. Semn vedit acesta, că dl. părinte *Scrob* își împlinește chemarea d-sale ca un adevărat părinte, știind atrage poporul către sf. biserică. Căci numai așa se poate explica, cum a putut aduce poporul acolo, de și-a ridicat o biserică și școală frumoasă, ceea ce numai spre laudă le poate servi. Cântările dela utrenie le-am cântat împreună cu cântăreții din loc, ear' cele liturgice le-am cântat noi coriștiți toate. După eșitul din sf. biserică sus numiții cântăreți au zis: că *negreșit trebuie să înființeze și ei un astfel de cor*. De aci se vede dar', că s'au însuflețit oamoni și le-a plăcut cum s'au produs coriștiții noștri. Subscrisul, în numele coriștilor aduc și pe calea aceasta mulțumita cea mai sinceră dlui părinte *Scrob*, colegului *Hristea*, învățător, dar' cu deosebire sîntem datori cu cea mai mare mulțu-

mită d-nei preotese, pentru primirea și tractarea ospitală ce am avut în casa d-lor, fiind ceata noastră întreagă invitată la masa dîșilor. Fratelui *Ioan Haiduc* îi sîntem mulțumitori, pentru-că ne-a dus cu trăsura dîșului.

Nicolae Dușla.

Nou inginer român. Aflăm din Cluj, că la 20 l. c. dl. *Ilie Dopp*, susținând cu succes examenul special a primit diploma de inginer de comasare. Dl. Dopp este cunoscut deja publicului românesc prin lucrările sale în cancelaria dlui *On. Tilea*, cum și prin prețioasa sa scriere despre comasări.

Cu ocazia zilei de 3/15 Maiu dl. Sava Șomănescu a primit din Viena următoarea telegramă:

»Un călduros salut trimitem venerabilului bătrân cu inima tină și sufletul cald«.

Colonia și junimea română vieneză.

Dl. Șomănescu a răspuns tinerimei din Viena următoarele:

»Inimile voastre calde ne îmbărbătează. Entuziasmul vostru ne asigură triumful sfînței noastre cauze. Înainte! Uniți în cugete și simțiri«.

Societatea pentru fond de teatru român, care anul acesta avea să-și țină adunarea generală în *Abrud*, nu se va pute întruni acolo, din cauza că moartea regretatului fruntaș al Munților-Apuseni *Alexandru Filip* a doborât în jale mai multe familii și astfel succesul petrecerilor sociale, cari s'ar aranja din incidentul adunării generale, n'ar pute fi complet și la nivelul dorit de ospitalitatea și de zelul național al confrăților noștri din acele părți. Acum comitetul societății se va adresa aiurea spre a se pute ține adunarea generală, rămânând ca în anul viitor aceea să se întrunească în *Abrud*. (*Familia*).

Crucerii vechi se mai primesc în circulație numai până în 30 Iunie st. n. De atunci încolo nici la oficiile de dare nu se mai primesc.

Foc mare în Ruși. Ni-se scrie, că în 9 Maiu pe la 12 ore din zi a erupt în comuna *Ruși* (comitatul Sibiiului) un foc teribil, care ajutorat de vînt în scurt timp a prefăcut în scrum 54 case împreună cu clădirile economice și cu tot ce se afla în ele. Chiar și pomii de prin grădini au ars cu desvîrșire. *Cincizeci și patru familii române* au rămas numai în vestmintele de pe corp, fără nici un adăpost, fără nici un mijloc de subsistență. Nu li-a rămas nici chiar atîta, cu cât să aline foamea copilașilor.

Îndemnăm inimile generoase să întindă ajutor nenorociților, trimițînd ofrandele la adresa primăriei, ori a oficiului parochial.

Comandant român. Dl. *Nicolau Cena*, colonel c. și reg., cavalier al ordinului *Francisc Iosif*, fu denumit comandant al regimentului 74 de infanterie *Baron Bouvard*, staționat în *Iosefstadt*, *Boemia*. După cât știm, dl. *Cena* este acum singurul român comandant de regiment în armata monarchiei.

Între Sibiiu și Turnu-roșu, dela 1 Iunie începînd, Dumineca și în zile de sîrbători vor comunica trenuri cu legătură directă. Se speră însă, că în urma demersurilor făcute deja, aceste trenuri de plăcere vor fi puse la dispoziția publicului încă înainte de 1 Iunie.

De patrusprzece-ori măritată. În săptămîna trecută o femeie din *Indiana* s'a măritat a patrusprzece-oară. Când s'a măritat de prima-dată era numai

de 15 ani. De atunci cam tot la doi ani 'i-se venia alt bărbat. De nouă-ori a devenit văduvă prin divorț, și numai de patru-ori prin moartea bărbatului. Are șese copii.

Căsătorie civilă! În Nyiregyháza locuitorul L. Gyula a legat înaintea matriculantului căsătorie cu fidanța sa. După iscălirea *pășusului* s'a iscat între miri ceartă, la ce matriculantul 'i-a îndrumat aspru la ordine. Mirele infuriat a replicat matriculantului: »Stăi, că fac eu ordine îndată. Divorțez de nevastă, *șterge-mi numele din pășus!*« Mireasa încă voinică. A declarat și ea, că nu-'i trebuie căsătoria asta și pretinde energie *să-'i șteargă numele din pășus.*

Baș civilă!

Lovit de trăsnet. Pe hotarul comunei Sava din comitatul Baranya, țeranul Francisc Varga și nevastă-sa au fost surprinși de o mare furtună tocmai când erau să plece acasă dela lucrul câmpului. S'au pregătit în grabă să plece și în timp ce bărbatul prindea caii la trăsură, ce detunătură puternică a lovit un trăsnet, omorând pe bietul om și caii. Femeia, văzând teribila nenorocire, a căzut bolnavă de moarte.

Concert în Bozoviciu. Corul vocal bisericesc gr.-or. rom. din Bozoviciu aranjează din prilejul hramului bisericesc, la Înălțarea Domnului, în 8 Iunie a. c., un concert împreună cu teatru și joc.

Programa: a) Concertul: 1. »Al vânătorului bun rămas«, cor bărb. de Mendelssohn. 2. »Vino lele«, cor bărb. de I. Vidu. 3. »Serenadă«, cor bărb. de I. Vidu. 4. »Tot 'ți-am spus mândro«, cântec popular, cor bărb. de T. Popoviciu. 5. »Moțul la drun«, cor bărb. de I. Vidu. b) Teatrul: »Scene din viața militară«, comedie în 6 scene de N. St....u.

Cuvânt de închidere rostește dl preot Ioan Brînzeiu.

În comuna Sêrbești din Bihor, țeranul Ioan Costea trăia de mai mult timp în dușmănie cu ginerile seu Todor Văncuț. Duminecă după amiază îndușmăniții s'au întâlnit în birt și s'au dat la ceartă, în firul căreia Văncuț a tocat pe soerul-seu în cap cu un ciomag, așa că nenorocitul a murit momentan. Uci-gașul ginere a fost pus în arest la procuratura din Oradea-mare.

Monumentul lui Albrecht. Duminecă, în 21 l. c. s'a desvilit în Viena cu mare paradă militară monumentul Archiducelui Albrecht, fost generalisim al armatei noastre și unchiu al Maiestății Sale Împăratului nostru. A fost de față la desvilit și Maiestatea Sa.

Sub comanda Archiducelui Albrecht au luptat și mulți Români, cari de mai multe-ori au fost lăudați de cătră Archiducele.

Incendiu cu moarte de om. În comuna Hidvég-Ardo, (între Slovaci) Joi noaptea spre Vineri un foc mare în timp de două ciasuri a prefăcut în cenușe optzeci de case împreună cu toate clădirile economice. O femeie și doi băieți au murit în flacări, ear' patruzeci de inși au scăpat cu arsuri grave. Nenorocirea a provenit din nepriceperea unor băiețandri, cari seara făcuseră foc în apropierea unei clăi de fân.

'Și-a urit viața! Școlărița de 12 ani Ioana Lovrits din Budapesta a dispărut dela casa părintească, lăsând în urmă-'i o scrisorică în care spune părinților, că a plecat să-'i facă moarte în lacul din păduricea orașului, fiindcă »și-a urit viața«. Până acum deseroarei nu 'i-s'a dat de urmă.

Vieată îndelungată. În Tulcea a răposat zilele trecute un anume Rada, în etate de 114 ani. Era de o vîrstă cu orașul însuși, la a cărui fondare a luat parte activă moșneagul Rada, și pe timpul când Dobrogea era sub stăpânire turcească, ocupa la oraș post foarte însemnat, dar' și după eșirea Turcilor din Dobrogea se bucura de mare trecere la concetățenii sei.

Casuri de moarte. În Brașov a răposat Marți, săptămăna aceasta un vrednic fruntaș al Românilor de acolo, dirigentul filialei din Brașov a »Albinei«, lăsând în jale pe soția sa, stim. d-nă Lucia născ. Pușcariu, pe fiul seu minorean Lucian și numeroase rudeni.

Filiala »Albinei« a dat următorul anunț: Filiala din Brașov a institutului de credit și economii »Albina« din Sibiu cu adâncă durere aduce la cunoștința tuturor amicilor și cunoscuților încetarea din viață a valorosului și zelosului ei dirigent Valerie P. Bologa, întemplată după lungi și grele suferințe, Marți, în 11,23 Maiu c., la orele 10^{1/2} a. m. Rămășițele pămăntești ale defunctului s'au ridicat din casa rece a bisericii române gr.-or. din Groaveri și s'au depus spre vecinică odihnă în cimiterul acestei biserici Joi, în 13/25 Maiu, la orele 4 d. a.

Fie-'i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

— Nicolau Rogozan, ca tată; Maria născută Simonffy, ca mamă; Lina, ca soră; Nicolau Simonffy, paroh gr.-cat. în M.-Gheja, ca moș; văduva Todosia, ca bună; Nicolau Simu, preot în M.-Uioara și soția; Georgiu Simu, preot în M.-Gheja și soția; Sofia cu soțul, Lina și soțul; Samoilă Rogozan și soția, Maria și familia, ca unchi și mătușe; Ana măritată Gan și familia; Marița măritată Fodorean și familia; Augustin și soția; George, Nicolau, Petru, Pavel, Maria, Ana, Octaviu; Maria, Sabina, Alexandrina, Lucreția, George; Anuța; George, Maria, Lina, Victoria, Valeriu, Lucreția; Anica și soțul, Marița, Lina, Elena, Victoria, Samoil și Nicolau, ca veri I.; Elisa, Emilia, Emil și alți veri II. și numeroși consăngeni cu inima frântă de durere anunță, că prea iubita lor fiică, soră, nepoată și verișoară Marița Rogozan, preparandistă absolută de Blaj, după un morb îndelungat și greu, în 24 l. c., la 3 ore dimineata, împărtășită cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, în anul al 19-lea al etăței sale. Osămintele scumpei defuncte s'au înmormântat Vineri, în 26 Maiu st. n. a. c., la 3 ore p. m., în cimiterul comun din Turda.

Furtuni și grindină. Ni-sescrie, că în ziua Rosaliilor catolice a bătut în Cluj o puternică grindină de mărimea ouălor de porumb. Baterea a durat cam cinci minute și a făcut mari pagube în sămănături și în grădinile de pomi.

— Tot atunci asupra Vêrșefului s'a lăsat o mare rupere de nori, după care a urmat grindină de mărimea alunelor, care a bătut zece minute, distrugând o mare parte din vii.

— Tot Dumineca trecută în Taraczköz (Marmația) a bătut teribilă grindină. Cădea ghiață în mărimea alunelor și ouălor de porumb, făcând grozav de mari pagube în sămănături și grădinile de pomi. După încetarea potopului, pămăntul era acoperit de un strat de ghiață în grosime de 8—10 cm.

În băile de cărbuni dela Anina s'a întemplat earăși o nenorocire. O tarnă s'a surpat și masa de cărbuni a îngropat sub ea trei inși dintre lucrătorii ocupați în baie. Pe când au isbutit cu lucrările de salvare, unul dintre nenorociți, anume Ioan Sporea, era deja mort. Ceialalți doi au primit contuziuni așa de grave, încât cu greu vor pute fi scăpați de moarte.

Medic în Mehadia. În 3/15 Maiu s'a făcut a doua alegere de medic cercual cu sediul în Mehadia. Dintre doi concurenți a fost ales cu unanimitate Dr. Mihail Pop, fost până acum medic cercual în Gavoșdia.

POSTA REDACȚIEI

Abonent din Bucerdea-vinoasă. Rău a făcut comitetul gr.-or. că nu a dat școala pentru o producție gr.-catolicilor, și rău a făcut apoi preotul gr.-catolic că a oprit pe credincioșii sei dela petrecerea dată de gr.-orientali. Rușine să le fie, că fac astfel de păcate naționale învrăbind pe frații de același sânge. Corespondența nu se publică.

V. S. în Sâng.r. Întreabă la direcția financiară din Bistrița, care își va da toate informațiunile.

Abonentului nr. 2724 (Galeș). E dată deja la tipografie, cauza a fost lipsa de loc.

Abonentului I. nr. 2180. Pentru carte serieți dlui Vuculescu la Pecica, comit. Arad. — În afacerea cu puștile fibrele nu are drept să vă ea puștile; mergeți la vicespanul și arătați lucrul. — Asupra pomului sădit în pămăntul comunal sau altunde, nu aveți nici un drept. — În cauza cu drumul, întrebați pe un avocat; numai el poate cerceta acolo lucrul, noi de aici din depărtare nu știm cum stă.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

P. T.

Mulțumindu-Vă pentru încrederea de care s'a bucurat răposatul meu tată în decurs de 50 de ani, am onoarea a Vă aduce la cunoștință, că de aici înainte eu voi sta la dispoziția d-voastră, pregătind

Reverenzi, ornate bisericesti

și peste tot ori-ce îmbrăcăminte preotească,

precum și ori-ce soiuri de vestminte bărbătești spre deplina d-voastră mulțumire, pe lângă prețuri cât mai moderate și serviciu cât mai prompt.

Cu toată stima

Gustav Stasney, croitor,
Baiergasse nr. 2, în Sibiu.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Duminea Samarincei, gl. 4, sft. 7.	răs. ap.	
Dum.	16 Cuv. Teod. sfințitul	28 Wilhelm	4 16 7 44
Luni	17 Apost. Andronic	29 Maximus	4 15 7 45
Marti	18 Muc. Teodot	3) Ferdinand	4 15 7 45
Merc.	19 S. Muc. Patrichie	31 Angela	4 14 7 46
Joi	20 Mart. Talsleu	1 Iun. + J. v.	4 13 7 47
Vineri	21 (+) SS. Const și El.	2 Erasmus	4 12 7 48
Samb.	22 Muc. Vasilie	3 Clotilda	4 11 7 49

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 17 Maiu: Cetatea de baltă, Etéd, Marpod, Mănăraie, Sarpatac, Sân-Paul

Marti, 18 Maiu: Miheș.

Mercuri, 19 Maiu: Dej, Năsăud.

Marti, 18 și Mercuri, 19 Maiu: Sebeșul-săsec (tirg de oi).

Joi, 20 Maiu: Capolnoc-Mănăștur, Iia-murășană.

Vineri, 21 Maiu: Boziod, Jibău, Zăleu, Zam, Zernesti.

Sambătă, 22 Maiu: Lăpușul-romănesc, Baiuț (Oláh-Lápos-Bánya)

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,
descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.
Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită“

Comande se pot face la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Cu preț redus!

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,
profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, societate pe acț. în Sibiu.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. să trimită francat pentru 25 cr.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciăiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeană. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de senu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbaouri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsurile de cusut și brodat în colorii veritabile dela Dollfus-Mieg & Co.

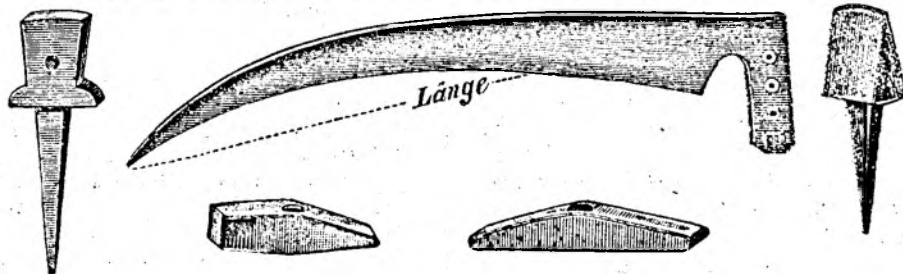
Mühlhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco. [2351] 19—

Ciocane pentru baterea conșelor, franțuzești și nemțești.

Coase universale din oțel turnat!

Marca „2 junci“

bătute gata spre întrebuințare, făcute după cele mai noue experiențe, recomand tuturor onoraților agronomi, economi și proprietari de moși,

pe lângă garanția pentru fiecare bucată.

Aceste coase de cel mai nou sistem se disting îndeosebi prin formă frumoasă, prin ușurință mare, și în urma îngrijitei fabricări exclusiv numai din cel mai bun oțel turnat în tigele sistem Thurn, se mai disting și prin durabilă capacitate de tăiat. Toate coasele cumpărate dela mine și neconvenabile le schimb prin altele fără plată pe deasupra, chiar și în cazul când acelea ar fi fost de mai multe-ori întrebuințate. [27] 1-2

Spedări în pachete postale pe lângă cele mai ieftine, prețuri cu rambursă.

Andrei Rieger,

prima fabrică ardeleană pentru mașini agricole,
turnătorie de fer și comerț de ferării în Sibiu.

Excelente petri (cute) de coase, naturale și chemice.

Doi mari Metropoliți ai Românilor Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterea Șulțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

roz. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

A apărut la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea Stuparilor săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Revuei rom. de agricultură din comitatul Sibiuului”

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frunză învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă ca deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu.

La librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuie date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiești.

Testamentul meu și Conferințe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Marca

CFJ

Garanță
pentru fiecare
bucată.

Marca

CFJ

Garanță
pentru fiecare
bucată.

Lungime de:	75	80	85	90 cm.
1 bucătă	fl. —.80	— .80	1.—	1.—

Fiecare coasă cumpărată dela mine pe lângă garanță — dacă nu corespunde nu e bună întru toate) se primește înapoi, sau se schimbă cu alta, chiar și atunci când coasa a fost deja bătută și întrebuințată

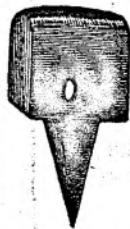
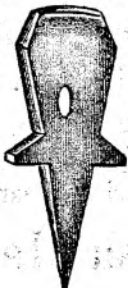
Când se cumpără 10 coase deodată una se dă de cirste pe deasupra. În un pachet de 5 chigr. se pot așeza după lungime 6-8 coase, pentru care ca porto, timbru de fracht și provisiune de rambursă (cheltuielile la poștă) se plătește numai 27 cr. — pentru depărtare de zona primă și 42 cr. pentru cât de mari depărtări în toate celelalte zone.

În vreme de 10 ani eu mi-am câștigat cu coasele mele tot mai mulți clienți (cumpărători) așa că în toate părțile tot eu trimit (liferez) coase și chiar și anul acesta mulți agricultori și-au cumpărat coase dela mine.

28 2-5

Cute (peatră) pentru coasă:

Cute roșie chimică	fl. —.08	Cute rastrată din peatră fină de Bergamos cu marca CFJ	fl. —.40
Cute din peatră naturală neagră-vinete	fl. —.12		
Cute din marmură de Bavaria	fl. —.25		

Garanță pentru fiecare bucătă.

Fiecare cute care se va împărea prea moale ori prea tare va fi schimbată cu alta — bună.

Înec de coase forma figurei	1	2	3
1 bucătă	fl. —.52	— .48	— .45
Ciocan pentru bătut coase forma figurei	4, à 250	300 grami	figurei 5, à 350 grami
1 bucătă	fl. —.45	— 50	— 55

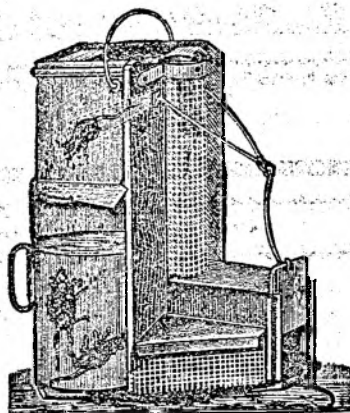
Toporiști (coade) de coase pentru bucate (modelul introdus de Iuliu Teutsch) 1 bucătă fl. —.45

Greble de fer pentru coase de secerat, care se pot înșuruba la toporiștile simple ale coaselor 1 bucătă fl. —.60

Proască (pușculiță) pentru Peronospora.

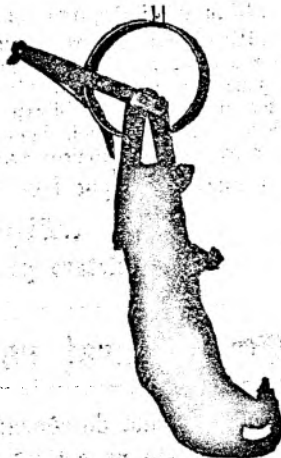
Toate cu sciob de plumb dela fl. 10.— în sus.

Curse (lațuri) de tot soiul pentru animale stricăcioase și uricioase

Recomand cu deosebire
cursa de soareci numită
a lui Bender, închipuită
(desemnată) aici de-a
stânga, cu care omul
poate să-și curățe casa
total de șoareci.

1 bucătă 1 fl. 60 cr.

Cataloage ilustrate și liste de prețuri se trimit la cerere, cu deosebire despre: curse, aparate pentru măsurat și nivelat, instrumente (unelte) pentru mășari și strungari (sculptori), ferăliile trebuincioase la edificii (la uși, ferestri etc.) și altele.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A
apărut!

Bine apreciată
de întreaga
presa noastră.